

היכלי תורה

רשת
שיעורי
תורה

פרנס החודש
להחזקת שיעורי התורה
לזכר נשמת הרה"צ ר'
פלמיאל מאיר זצ"ל רבינוביץ
נלב"ע י"ט אב תשמ"ז
הוציא צ"ו ולבנות אחד מתלמידיו

עריש"ק פ"ר ראה כ"ד אב תשמ"ז ☪ דף היומי בבלי: יומא דף ע"ב ירושלמי: מעשר שני י"ג

שכר על לימוד התורה

פרשת השבוע מתחילה במאמר האלוהי השמימי לבני ישראל "רְאֵה אֲנִי נָתַן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָכָה וְקָלְלָה, אֵת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת אֲלוֹקֵיכֶם וְגו', וְהַקְלָלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ" וגו'. המפרשים הרבו לדקדק בלשון המקרא, ומה שחילק בין הבטחת הברכה ליעוד הקללה, ונעמוד על אחת מהם ללמוד ממנו אורחות מוסר ונתיבות חיים.

האור החיים הק' עמד על אריכות לשון הכתוב שפתח 'את הברכה אשר תשמעו', שתיבת 'את' מיותרת לכאורה שהרי די שיאמר 'הברכה אשר תשמעו', ומפרש ע"פ הידוע שתיבת 'את' באה תמיד להוספת דבר שאינו מפורש, וכן כאן בא הכתוב להעיר שמלבד הברכה הכללית המושגת כאשר הולכים בדרך ה', נוסף לשמירת המצוות עוד יעוד טוב וזהו 'אשר תשמעו', כלומר שהכתוב מביטחנו שיחד עם הברכה תזכו לשמוע אל מצוות ה' ולהבין דברי תורתו, ושכר זה גדול מאוד "כי השמיעה בתורה הוא תענוג מופלא ומחיה הנפש".

ומסיים האור החיים בדברים נוקבים על עריבות ומתיקות התורה "מי שזכה להרגיש בטעם התורה, אזי תאמר לו נפשו שעליו לשלם גמול טוב לנוותן מתנה טובה מופלאה, ואין צריך לומר שאין לתבוע שכר עליה".

ועל זה הדרך ביאר בספר "קדושת לוי" דקדוק נוסף שיש בלשון המקרא, שבהבטחת הברכה פתח 'אשר תשמעו' ובייעוד הקללה אמר 'אם לא תשמעו'.

ומקדים שהגם שכבר אמרו חכמינו ז"ל (קידושין לט:): 'שכר מצווה בהאי עלמא ליכא, אמנם יש שכר טוב שאדם מקבל אף בזה העולם על מעשיו הטובים, וזהו מה שאמרו במשנה (אבות ד ב) 'שכר מצווה מצווה' שכר המצווה הוא המצווה עצמה שעשה, שאין צריך שכר יותר מזה שזכה לעשות מצווה ולהשלים רצונו יתברך שמו, ואין לך שכר יותר מתענוג זה.

וזהו שאמר הפסוק 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה', רוצה לומר איזה ברכה אני נותן לפניכם 'היום' בעודכם בחיים בעולם הזה, 'אשר תשמעו' דבר זה עצמו מה שתשמעו לי ותעשו מצוותי הא גופא תהיה הברכה, כי אין תענוג גדול יותר וכדברי חכמים 'שכר מצווה מצווה'.

הדברים נכתבו ע"י הרה"ג ר' פנחס בידרמן שליט"א
מח"ס "ביאורי רש"י" כולל "עוז והדר"

Exciting News!

Beginning next week we will be publishing an English version of the "Heichlei Torah" bulletin!

From now on, all of the quality material of Mesivta along with the accompanying columns will be available in English!

If you wish to receive the English publication, please e-mail your request to tora10@nana.co.il.

Join now, and notify your friends as well!!

With Torah Greetings,
The Heichlei Torah Staff

נושאי ה'דף' בעלון:

כתו תורה הפקר לכל, ודין ירושה
ברבנות, וכניסה לתחום חברו
בספרי קודש (יומא ע"ב)

☪ ☪

שם הקודש הכתוב על שני לוחות
עץ, אם עובר על איסור מחיקת
השם בהפדרתם (יומא ע"ג)

☪ ☪

איסור ראיית פני אשה (יומא ע"ד)

☪ ☪

שיעור אכילת אשה אם הוא פחות
משל איש (יומא ע"ה)

☪ ☪

האם עשיית תכנית ביטוח היא
פגם בביטחון הנצרך (יומא ע"ו)

☪ ☪

אין משיבין על הקלקה - הודעת
פטירה לאבילים (יומא ע"ז)

☪ ☪

שינה במנעלים ובגדיים (יומא ע"ח)

☪ ☪

חדש בעלון:

✓ לימודי היום

✓ זמני כניסת ויציאת השבת

(מתוך לוח "דבר בעיתו"
של הרב מרדכי גנוט שליט"א
ות"ח לו על כך)

החל מהשקצ הפא יח
אי"ה אהופיז הצלון
התראס אפסה האנצ'אית

המאצונייס אקפאלו נא
הלפא אמייל אמצרכת

ש"ק פ"ר ראה

מברכים חודש אלול (ה"ח בימים חמושי ושישי)
המולד: יום חמישי בבוקר בשעה 7:53-5 חלקים

זמני כניסת ויציאת השבת:

יום	ת"א	חיפה	באר שבע
6:44	7:00	6:52	7:01
7:57	8:00	8:00	7:58
8:36	8:33	8:36	8:35

הזמנים ו'לימודי היום"

מתוך ובאדיבות לוח "דבר בעיתו"
ניתן להשיגו בת.ד. 1119 ב"ב

ניתן לרכוש גמרות סוכה

"עוז והדר"

לשיעורי הדף היומי
במחירים מיוחדים

מבצעים לרכישה מרוכזת!
להזמנת:

1 599-55-30-55

הכפה לחנויות: "המסורה" 02-5370588

העלון יו"ל ע"י המרכז העולמי להפצת הדף היומי
"זכרון משה"
טל': 02-5377604

העלון מופץ במלמלה מ-10,000 תיבות דוא"ל ע"י
רשת "היכלי תורה": 03-5422711 פקס: 1599-55-30-55
דוא"ל: tora10@nana.co.il
להצטרפות לקבלת העלון נא לשלוח אמייל לכתובת הנ"ל.
הערות והארות יתקבלו בברכה!

יום שישי כ"ז אב

יומא ע"ג

כתר תורה הפקר לכל, ודין ירושה ברבנות, וכניסה לתחום חברו בספרי קודש

אמר רבי יוחנן שלשה זירים הן של מזבח ושל ארון ושל שלחן. של מזבח זכה אהרן ונטלו, של שלחן זכה דוד ונטלו, של ארון עדיין מונח הוא כל הרוצה ליקח יבא ויקח. שמא תאמר פחות הוא תלמוד לומר (משלי ח טו) 'בני מלכים ימלכו'.

מבואר בזה שכתר תורה הפקר הוא לכל, וכן פסק הרמב"ם (תלמוד תורה פ"ג ה"א). ולמד מזה מהרשד"ם (יו"ד סי' פה, הובא במגן אברהם סי' נג ס"ק לג) לענין ירושה ברבנות, שאף שכתב הרשב"א (בתשובה ח"א סי' ש) שכל המנויים על הציבור שמתו, בנייהם קודמים לכל אדם למלאות את מקומם, מכל מקום בתורה אינו כן כיון שהיא הפקר לכל וכל הרוצה ליטול כתרה נוטל, ואין שייכים בה דיני ירושה. וכן כתב הרמ"ע מפאנו (עשרה מאמרות מאמר חיקור דין ח"ב פ"ט) שכל המינויים שהם מכתר תורה אין בהם דין ירושה, ומה שהלל הוריש הנשיאות לבניו לא היה זה מדין ירושת כתר תורה, אלא שהעמידו אז ירושת הנשיאות כנגד ירושת מלכות כיון שבזמנם לא היתה מלכות הורדוס מלכות הוגנת, אבל ברבנות וכתר תורה אין ירושה.

וביאר בשו"ת אבני נזר (יו"ד סי' שיב אות מד) את ראייתם של המהרשד"ם והרמ"ע דאף דבמלכות וכהנים אם ממלא מקומו ביראת חטא די, בתורה אינו כן אלא צריך להיות חכם גדול בתורה, והיא ידעת התורה בהפלגה, וזכות זו לדעת את כל התורה אינה שמורה דווקא לבני הרבנים וכל אחד יכול לדעת כל התורה, ולכן פשוט שאין למנות לרבנות דווקא את בני הרבנים אלא את מי שהוא מופלג בידיעת התורה.

והנה דברי המהרשד"ם והרמ"ע מפאנו הם שלא כדעת הרבה פוסקים שפסקו שיש ירושה גם ברבנות (שו"ת הריב"ש סי' רעא, שו"ת מבי"ט ח"ג סי' ר, שו"ת מהרש"ך ח"ג סי' מו, שו"ת דברי ריבות סי' סח, כנה"ג או"ח הגב"י סו"ס נג, רמ"א יו"ד סי' רמה ס"ב). וכתבו בשו"ת חת"ס (או"ח סי' יג) ומוה"ר שאול בן הגאון ר' העשיל (בתשובה הנדפסת בסוף שו"ת הרמ"א) בשם אביו שכך פסקו כל הגאונים הלכה למעשה שאין לדרחות את הבן כשהוא ראוי.

ייתון בני עממין לשלם דעבדין וכו' (יומא עא:)

ועוד אפשר לרמוז בתורתנו הק' הוא דאמרו בגמרא (יומא עא:): מעשה בכהן גדול שיצא בשלום מבית קודש הקדשים וכו' והשיבו לו ייתון בני עממין לשלם דעבדו עובדא דאהרן שהם רודפי שלום כאהרן, ואל ייתון בני אהרן לשלם דלא עבדי עובדא דאהרן להיות רודפי שלום. נמשך מזה (ויקרא כא א) ואמרת אליהם לנפש, יקרה וקדושה כמו שמעיה ואבטליון, לא יטמא לא ידמה בעיניהם לטומאה, בעמיו, בשביל עמיו היינו על שבא מבני עממין, כיון שהוא נפש קדושה שבאה אל הקדושה וגדלה מעלתה.

(אגרא דגלה, דף ר"ה.)

מ"כפתור ופרח" מתוך 'מתיבתא'

יום שב"ק כ"ה אב

יומא ע"ג

שם הקודש הכתוב על שני לוחיות עץ, אם עובר על איסור מחיקת השם בהפרדתם

כתב הרמב"ם (יסודי התורה פ"ו ה"א), שכל המאבד שם מן השמות הקדושים הטהורים שנקרא בהם הקב"ה לוקה מן התורה, והוא מהנאמר בעבודת כוכבים (דברים יב א) 'ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא תעשון כן לה' אלהיכם'. ודן בשו"ת אבני זכרון (ח"ג סי' ב, והביאו ביסודי ישורון מערכת טל מלאכות ח"ב עמ' 100) אם יש איסור מחיקת השם בשם שאותיותיו כתובות על לוחיות עץ, על כל לוח אות אחרת, ובעמדם סמוכים זה לזה נמצא השם כתוב כתיקונו, ויש לדון אם בפזיור הלוחיות יש איסור משום מחיקת השם כיון שעל ידי פיזור זה כבר לא יהיה השם כתוב.

וכתב להוכיח מסוגייתינו להיתר. שבסוגייתנו נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש בסדר השאלה והתשובה על ידי האורים ותומים בבית המקדש. שרבי יוחנן סובר שהתשובה היתה באה על ידי שהיו האותיות בולטות, וכגון אם שאלו אם לעלות למלחמה או לא היו אותיות 'עלה' בולטות, כגון האות ע' משמעון ל' מלוי וד' מיהודה, וכך היו יודעים את התשובה. וריש לקיש סובר שהאותיות היו מצטרפות, שהיו האותיות זזים ממקומם ויוצרות את מילות התשובה, ולא היה הכהן צריך לצרפם מעצמו ברוח קדשו אלא האותיות מעצמן היו מצטרפות כך.

מענה, הרי בין אותיות החושן היה אחד משמות ה', וכמו שכתב הרמב"ם (כלי המקדש פ"ט ה"ז) שהיה מפתח על האבנים שמות השבטים כתולדותם ונמצא כותב על האודם ראובן ועל ישפה בנימין, וכותב בתחלה למעלה מראובן אברהם יצחק ויעקב וכותב למטה מבנימין שבטי יה כדי שיהיו כל האותיות מצויות שם. ואם כן כשהיתה התשובה באה על ידי האותיות משם 'יה' שהוא אחד משמות ה' שאינם נמחקים, הרי היו נפרדים האותיות זו מזו ומצטרפות למילה אחרת, והרי יש בדבר משום מחיקת השם לכאורה.

ומוכח מזה שכיון שלא מחקו את השם אלא נטלו את האותיות שהיו סמוכות זו לזו והפרידו אותן, אין איסור מחיקת השם בדבר. ומכאן יש ללמוד גם לנידון לוחיות עץ שכתובות עליהן אותיות שם השם, שאין איסור בהפרדת הלוחיות זו מזו, מאחר ולא מחקו את השם אלא רק הפרידו את האותיות מהם הוא נכתב, וכמו במעשה האורים ותומים.

אמנם שוב דחה באבני זכרון ראייה זו, וכתב שיתכן שבאמת יש איסור מחיקת השם בענין זה, שהרי בסוגייתנו מבואר שלא היה כתוב בחושן שבטי יה אלא שבטי ישורון, ובזה אין שם השם הנמחק.

והרמב"ם שפסק שהיה כתוב שם שבטי יה, הרי הוא פוסק (כלי מקדש פ"י ה"א) כדעת רבי יוחנן בסוגייתנו שאמר שלא היו האותיות מצטרפות זו לזו אלא רק בולטות, ואם כן אין בדבר משום מחיקת השם. ולעולם יתכן שלדעת ריש לקיש שהיו האותיות מצטרפות, אם היה כתוב בחושן שבטי יה היה בדבר משום מחיקת השם.

19 באוגוסט 2006 יום שב"ק כ"ה אב תשס"ו

- דף היומי בבלי: יומא עג
- דף היומי ירוש': מעשר שני כ
- משנה יומית: יבמות ד, ג-ד
- תריב ב-ד
- מעשר שני יומי: מ"ב העמוד היומי: חלק ו דף מו:
- חפץ חיים: רכילות א, ז-ז

18 באוגוסט 2006 יום שישי כ"ד אב תשס"ו

- דף היומי בבלי: יומא עב
- דף היומי ירוש': מעשר שני יומי: מ"ב העמוד היומי: חלק ו דף מו.
- משנה יומית: יבמות ד, א-ב
- תריב ב-ד
- חפץ חיים: רכילות א, ד-ה

יום ראשון כ"ו אב

יומא ע"ד

איסור ראיית פני אשה

אמר ריש לקיש טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה, שנאמר (קהלת ו ט) טוב מראה עינים מהלך נפש.

ופירש בספר תוספת יום הכפורים שכוונת ריש לקיש להזהיר לבני אדם שכיון שיש הנאה להסתכל בנשים מגופו של דבר צריך להתרחק שלא להסתכל בנשים.

וכן כתב הסמ"ג (לאוין קבו) שאפילו בפני אשה פנויה אסרו חכמים (ע"ז כא.) להסתכל דרך זנות, וכמו שנאמר (איוב לא א) ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה, והביא הסמ"ג ראייה גם מסוגייתינו וכפירושו של התוספת יום הכפורים. וכן כתבו בתוספות ישנים בסוגייתנו שכוונת ריש לקיש היא לומר שלכן צריך לזהר מזה מאוד, ורבינו יונה (תחילת שערי תשובה) כתב שהמסתכל בנשים נקרא משומד לעבירה אחת.

ובטעם חומר האיסור כתב הרמב"ם (מורה נבוכים ח"ג פ"ח) שיש בזה ענין נפלא מאוד, שכאשר יחטא האדם בפועל בגופו, אמנם ימרה פי ה' מצד חומריותו אך מ"מ לא המרה אל א בחלק בהמיותו, אבל מחשבת האדם היא בחלק הנכבד שבו, וכשהוא מהרהר בעבירה נמצא שחטא בשכלו שהוא החלק הנכבד שבו, ואינו דומה חטאו של מי ששיעבד עבד סבל כחטאו של מי שהעביד שר נכבד וחשוב. וכן כתב המאירי בחיבור התשובה (מאמר א פ"ז) בשם הרמב"ם.

והחיד"א בשו"ת יוסף אומץ (סי' צז) הביא מדברי מהרד"ק בהגהותיו שבכתב יד (אה"ע סי' כא ס"א), שכתב על דברי השו"ע (שם) שאמר שצריך להתרחק מנשים מאד מאד, וכתב מהרד"ק שמכאן תוכחת מגולה למרקדים עם הנשים אפילו פנויות וכו'. והביא בשם הכלבו (סי' סו) שכתב בשם הר"ם מרוטנבורק שהטילו חרם על כך שלא יהיו אנשים עם נשים במחול והיו דורשים על כך את הכתוב (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע, ויש לאדם לימנע מכל דבר שהגוף נהנה ומכל הענינים המביאים לידי הרהור.

ולענין ראיית אשה דרך מראה כתב בשו"ת מערכי לב (או"ח סי' ג, וראה שו"ת צפנת פענח סי' יג) להוכיח שראיה כזו מותרת, מדברי האר"י ז"ל (ליקוטי תורה ויקהל) שכתב שבשעה שהיה אדם מביא קרבן היה הכהן מסתכל עליו ורואה על פניו את חטאיו והיה מנקה אותו מחטאו, וכשהיתה באה אשה להביא קרבן היה הכהן מסתכל עליה דרך הכיור שהיה עשוי ממראות וכך היה מתקן את נשמתה. ומוכח מכך שראיה דרך מראה מותרת שאם לא כן כיצד הסתכל הכהן על האשה.

אך רבים מהאחרונים (שם, ושו"ת מנחת אלעזר ועוד) דחו ראייה זו וכתבו שבאמת היה מותר לכהן בשעת הקרבת הקרבן להסתכל באשה משום ששעת הקרבת הקרבן בבית המקדש הוא זמן של קדושה שאין בו כל חשש שהכהן יהרהר הרהור אסור, ולכן לא היה איסור בהסתכלותו. ומה שהכהן לא היה מסתכל על האשה אלא דרך הכיור אף שהותרה לו ההסתכלות, היה כדי שלא ילמדו ממנו שמותר להסתכל בפני אשה (וראה עוד קובץ ועד חכמים שנה ב גליון ז).

יום שני כ"ז אב

יומא ע"ה

שיעור אכילת אשה אם הוא פחות משל איש

לענינים שונים נקבע שיעור סעודת אדם בהלכה, כמו לענין עירוב תחומין שצריך האדם להניח שיעור מזון כדי שתי סעודות במקום מסוים מחוץ לעיר ששם רוצה הוא לקנות את שבייתו (שו"ע או"ח סי' תח ס"א), וכן לענין עירובי חצירות שמניחים כל בני החצר מזון ב' סעודות לכל אחד בבית אחד ועל ידי כך נעשים כולם כאילו דרים הם בבית זה ומותרים הם מעתה לטלטל מבית לחצר ומבית לבית (שו"ע או"ח סי' שסח ג"ג), וכן לענין חיוב הבעל במזונות אשתו שצריך לתת לה דבר יום ביומו מזון ב' סעודות (שו"ע אה"ע סי' ע ס"ג).

ודנו הפוסקים בשיעור ב' סעודות כמה הוא. והנה בכתובות (סד:) מבואר ששיעור ב' סעודות לענין חיוב הבעל במזונות אשתו הוא שיעור ששה ביצים לדעת רבי יוחנן בן ברוקה וחמשה ביצים ושלש לדעת רבי שמעון. אך בעירובין (פג:) מבואר שכל האוכל ביום כשיעור עשירית העומר שאכלו במדבר הרי זה בריא ומבורך, ואם אוכל יתר על כן הרי הוא רעבתן, ואם אוכל פחות מכאן הרי הוא מקולקל במעיו. ומבואר בזה ששיעור האכילה הוא גדול הרבה יותר, שהרי שיעור עשירית האיפה הוא מ"ג ביצים וחומש ביצה, והוא הרבה יותר משה ביצים. והרי אמרו בעירובין שמי שאוכל פחות משיעור זה הרי הוא מקולקל במעיו. ולכאורה היא סתירה בין הסוגיות.

ובשיטה מקובצת (כתובות סד: ד"ה והקשו רבני) כתב לתרץ בשם תלמידי רבינו יונה, שהנשים מתוך שאינן עוסקות במלאכה אינן אוכלות כל כך, ולכן שיעור אכילת האשה ביום בב' סעודות הוא רק כששה ביצים, ושיעור אכילת האיש העוסק במלאכה הוא כמ"ג ביצים. ולכן סוגית הגמרא בכתובות העוסקת בשיעור סעודות האשה נקטה ששיעור ב' סעודות הוא כששה ביצים, אך סוגית הגמרא בעירובין העוסקת במזונותיו של האיש נקטה שיעור סעודה בעשירית העומר שהוא כמ"ג ביצים. ולפי דבריהם נמצא שיש חילוק לדינא בין אשה העושה עירוב תחומין לאיש העושה עירוב תחומין, כיון ששיעור סעודתה של האשה קטן הרבה יותר משיעור סעודתו של האיש.

אמנם הרבני המופלג מוה' וואלף אלעסקר מבראד הקשה על תירוץ זה מהמבואר בסוגייתנו. שבסוגייתנו מבואר שמשא רבינו היה מכריע על פי העומר בדינים שבין איש לאשתו, שאם באו איש ואשה לפני משה לדין והוא היה טוען שהיא סרחה עליו והיא היתה טוענת שהוא סרח עליה, היה אומר להם להמתין למחר בבוקר, ולמחר, אם נמצא עומרה בבית בעלה בידוע שהיא סרחה עליו, ואם נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהוא סרח עליה. והרי בסוגייתנו עוסקים בשיעור המן של האשה, ואף על פי כן נקטה הסוגיא ששיעורו הוא עומר, הרי מבואר ששיעור האכילה של האשה אף הוא כשיעור העומר עשירית האיפה ואין האשה אוכלת פחות מהאיש (שו"ת נודע ביהודה קמא או"ח סי' לז).

<<המשך המאמר בעמוד אחרון>>

לימודי היום יום ראשון כ"ו אב תשס"ו

- דף היומי בבלי: יומא עד
- רמב"ם יומי: מעשר שני כא
- מ"ב העמוד היומי: חלק ו דף מז.
- משנה יומית: יבמות ד, הו-ו
- חפץ חיים: רכילות א, ה-ט

לימודי היום יום שני כ"ז אב תשס"ו

- דף היומי בבלי: יומא עה
- רמב"ם יומי: מעשר שני כב
- מ"ב העמוד היומי: חלק ו דף מז.
- משנה יומית: יבמות ד, ח-ז
- חפץ חיים: רכילות א, י-יא

יום שלישי כ"ח אב

יומא ע"ו

האם עשיית תכנית ביטוח היא פגם בביטחון הנצרך

בסוגייתנו מסופר ששאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה אלא ירד להם בכל יום ויום, והשיב להם רבי שמעון במשל למלך בשר ודם שיש לו בן אחד, שאם פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה לא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה, עמד ופסק מזונותיו בכל יום והיה מקביל פני אביו כל יום. אף ישראל כך, מי שיש לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר שמא לא ירד מן למחר ונמצאו כולן מתים ברעב, נמצאו כולן מכוונים את לבם לאביהן שבשמים.

וכן כתב **בוזר (ח"ב סב)**. שלמד ממה שירד המן דבר יום ביומו, שאף על האדם להתנהג כך שלא יבשל מזון מיום אחד ליום אחר ולא יותיר מזון מיום אחד ליום אחר, אלא יהיה בוטח בה' שיזמין לו מזונותיו דבר יום ביומו.

והביאורו להלכה **המגן אברהם (סי' קנז סק"ג) והמשנ"ב (שם סק"ד)**. אך כתב **בדברי תורה (מונקאטש מהדו"ב אות טט)** שלא ראה שנוהגים כן ואין נוהרים בזה אלא מבשלים מיום אחד לחבירו (וי"ע"ש).

ודנו הפוסקים בעשיית תוכנית ביטוח שאם ימות יקבלו יורשיו סכום כסף גדול, אם יש בדבר חסרון בטחון שדואג היום לכסף שאחר זמן ואינו סומך עצמו ובוטח בה' שיזמין ליורשיו מזונותיהם כשיצטרכו.

וכתב בשו"ת **אגרות משה (או"ח ב סי' קיא)** שאין בדבר משום חסרון בטחון, ויכול שפיר לעשות תוכנית ביטוח שירוויחו על ידיה ממון, והדבר דומה לכל עניני פרנסה שהאדם עושה ומשקיע במסחר בכדי להרויח ממון על ידי זה, וכיון שהשי"ת נתן דעה בבריות בדורות האחרונים שיהיה עסק זה של ביטוח בעולם שעל ידו יהיה ממון לעת זקנותו או ליורשיו בדרך טבעית, הוא דבר טוב וראוי גם לאנשים כשרים יראי השי"ת שבוטחים רק על השי"ת שהוא הנותן עצה לקנות נכסים, וגם מי שקונה תעודת ביטוח הוא גם כן עצת השי"ת לקנות את תעודת הביטוח הזו כמו כל שאר הנכסים שקנייתם באה בעצת ה', ואין לו לאדם לסמוך על הנס שירוויחו בניו ממון שלא כדרך הטבע, וגם עדיין צריך בטחון על השי"ת שיוכל לשלם את חובותיו לחברת הביטוח בהגיע הזמן בכל שנה, וזהו הבטחון שאנו חייבים בו.

ועוד כתב **(או"ח ד סי' מח)**, שעדיף לעשות תעודת ביטוח שענינה הוא שכשימות יזכו יורשיו בממון רב, מלעשות תעודת ביטוח שענינה הוא שבזקנותו יקבל כל חודש סך של מעות, כיון שלזכרים יש הבטחה שכל עת שיהיו בחיים יהיה להם מזונות גם אם בצמצום, מה שאין כן נקבות שאין להם הבטחה כזו והכל תלוי בתפילתן (ראה **נדה לא:**). ולכן ראוי יותר לדאוג לפרנסת אשתו אחר מותו מלדאוג למזונות עצמו כשיזקין. (וראה עוד **שו"ת שבט הלוי ח"ד סי' א-ב**).

יום רביעי כ"ט אב

יומא ע"ז

אין משיבין על הקלקלה - הודעת פטירה לאבלים

בגמ' מסופר על חטא חמור שעשו ישראל ונגזר עליהם עונש על כך, וגזרו על גבריא"ל לקחת מלא חפניו גחלי אש מבין הכרובים ולזרוק על העיר ירושלים, וכשחזר גבריא"ל ואמר שעשה כאשר נצטווה טענו עליו שלא היה לו לומר כן כיון שאין משיבין על הקלקלה, והיינו ששלח שנצטוו לעשות שליחות של קלקלה אין דרך ארץ שיחזור ויספר שעשה את שליחותו, שנא' (משלי י יח) 'מוציא דבה הוא כסיל'.

וכן נפסק להלכה **(שו"ע יו"ד סי' תב סי"ב)** שמי שמת לו מת ולא נודע לו, אין חובה שיאמר לו, ואפי' אם מתו לו אביו ואמו, ועל זה נאמר 'מוציא דבה הוא כסיל', ומותר להזמין לסעודת אירוסין ונישואין וכל שמחה כיון שאינו יודע.

וכתב **בספר חסידים (סי' תתב)**, שלא נאמר כלל זה שאין משיבין על הקלקלה אלא בדבר שלא תבא תועלת לעתיד אם יודע מהקלקלה, אך אם תבוא תועלת מידיעת הקלקלה ראוי להודיע את דבר הקלקלה כדי שיוכלו להביא את התועלת. והביא כמה דוגמאות לדבר, כגון ממה שהפליט הגיד לאברהם אבינו על שנשבה לוט (בראשית יד יג) כדי שתבוא על ידי כך תועלת ההצלה ללוט, וכגון מה שאמרו ליוסף שאביו חולה (בראשית מח א) כדי שיביא בניו עמו, וכן בכל חולה יש לספר לקרוביו כדי שידאגו לרפואה עבורו, או לצדיק כדי שיתפלל על החולה. וכן יכולים להעיד על המת כדי להשיא את אשתו.

והנה האחרונים הקשו על פסק השו"ע הנ"ל שמי שמת לו מת ואינו יודע מזה מותר גם להזמין לסעודת אירוסין ונישואין, וכן על מה שכתבו הפוסקים שמותר לבעל לשמש עם אשתו שמת לה קרוב והיא אינה יודעת (מהר"ש הלוי סי' כז והביאורו הרבה פוסקים), שהרי לכאורה יש בדבר משום לפני עיור לא תיתן מכשול, שכיון שהלה מחויב באבילות ואסור לו להשתתף בסעודות שמחה הרי מכשילים אותו באיסור כשמזמינים אותו ואין מספרים לו שהוא אבל ואסור לו לבא (גליון מהרש"א לשו"ע שם, סתירת זקנים ע"מ מח, שו"ת בית יהודה ח"א יו"ד סי' יז). וכתב לתרץ בשו"ת בית יהודה, שכיון שדין זה המבואר בסוגייתנו שאין משיבין על הקלקלה אף הוא איסור כמו האיסור לעבור על חיובי האבילות, אין המספר צריך לעבור על איסורו שלו ולספר את הקלקלה כדי להציל את השני מאיסורו שלו של אבילות, שאין אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חבירך ולא יחטא (וי"ע"ש עוד). ולדבריו נמצא שאיסור זה שאין משיבין על הקלקלה הוא איסור גמור מעיקר הדין ולא רק הנהגת דרך ארץ. ויש שתירצו באופנים אחרים, שאבלות אינה חלה על האבל אלא משמע שמת לו מת, וקודם השמועה אינו חייב באבילות כלל, ואם אינו מתאבל אינו עובר על שום איסור אפילו בשוגג ובאונס אלא היתר גמור הוא (ספר חסידים סי' תתג, פנים מאירות סי' קצא, פתחי תשובה סי' תב סק"ב), ולכן אין חיוב לספר לו כדי למנוע מאיסור, מאחר וכשאין מספרים לו, גם כן אינו עובר בשום איסור במה שאינו נוהג מנהג אבילות (שו"ת שער אפרים סי' צ"ז ועוד).

23 באוגוסט 2006 יום רביעי כ"ט אב תשס"ו

□ דף היומי בבלי: יומא עז □ רמב"ם יומי: תריג ד-ט
□ דף היומי ירוש': מעשר שני כד מ"ב העמוד היומי: חלק ו דף מח:
□ משנה יומית: יבמות ד, י"א-יב □ חפץ חיים: רכילות ב, ג-ד

22 באוגוסט 2006 יום שלישי כ"ח אב תשס"ו

□ דף היומי בבלי: יומא עו □ רמב"ם יומי: תריג ד-ו
□ דף היומי ירוש': מעשר שני כג מ"ב העמוד היומי: חלק ו דף מח.
□ משנה יומית: יבמות ד, ט"ו □ חפץ חיים: רכילות ב, א-ב

יום המישי ל' אב

יומא ע"ט

שינה במנעלים ובגרביים

בסוגייתנו מבואר שלא יתכן שינעל אדם מנעלים ברגליו מערב יום הכיפורים וישארו ברגליו ביום הכיפורים עצמו, כיון שאמר שמואל שמי שרוצה לטעום טעם מיתה ינעל מנעלים ברגליו וישן.

וכן כתבו להלכה **בבן איש חי** (שנה ב פנחס אות טז) ובכף החיים (יו"ד סי' קטז אות ריא) שאין לישן עם נעליים לרגליים. ובלקט יושר לתלמיד **תרומת הדשן** (ח"א עמ' מג ענין ג) כתב שזכור הוא שרבו התרומת הדשן היה ישן ביום עם גרביים לרגליו אבל לא במנעלים, וציין סמך למנהגו זה מהגמרא בסוגייתנו שמבואר בה שאין לישן עם נעליים לרגליים.

ובשו"ת שלמת חיים (ח"ב סי' קכב) כתב שמי שחלה עליו איזו קללה של מיתה יעשה כן שישן עם נעליים לרגליו, כדי לטעום בזה טעם מיתה ותתקיים בו הקללה. **ובספר זכירה** (נטילת שחר וענין שכחה) כתב ששינה בנעליים קשה גם לשכחה. וכתב **בשו"ת שלמת חיים** (שם) שצריך להיזהר בזה גם בקטנים שלא ישנו בנעליים, וכמבואר בסוגייתנו העוסקת בנעילת הסנדל של קטנים, ועל זה אמרו שאין הקטנים יכולים לנעול סנדל בערב יום הכיפורים וישארו ברגליהם עד יום הכיפורים עצמו כיון שאסור לישן עם הנעליים, ואם כן הרי מוכח שגם בקטנים שייך איסור זה.

אמנם **בספר התרומה** (סי' רמג) כתב שמנעל של תלמידי חכמים אסור להתיר את קשרו בשבת מדרבנן, כיון שהם קושרים קשר חזק שאינם מתירים אותו ואינם חולצים נעליהם כי אם משבת לשבת, והביאו **הבית יוסף** (או"ח סי' שיו ד"ה ולצורך מצוה, והט"ז שם סי' ב).

ותמה עליו **הרש"ש** (בסוגייתנו) שהרי מבואר בסוגייתנו שאסור לישן עם הנעליים ואיך ישנו תלמידי החכמים ונעליהם ברגליהם ולא חלצו אותם כי אם משבת לשבת. ותיירצו **באוצר יד החיים** (אות יז) ושו"ת **פאת שדך** (סי' לז) שבאמת על זה אמרו (שבת פג:) שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליהם, והיינו שקיומם של דברי תורה הוא רק במי שמוסר עצמו עליהם כל כך עד שאין לו זמן לחלוץ את מנעליו ועל ידי כך הוא ישן עמהם וטועם טעם מיתה, ומחמת רוב מסירות נפשם על דברי תורה הרי הם מתקיימים בהם.

ועוד תירץ **בשו"ת פאת שדך**, שלא נאסרה שינה בנעליים אלא כשהיא שינת קבע ולא כשהיא שינת עראי, ות"ח לא היו ישנים שינת קבע משבת לשבת ולכן לא היה להם שום איסור לישן בנעליהם, וכתב שאין תימזה בדבר שלא ישן אדם כל השבוע שינת קבע אלא רק שינת עראי שהרי אף הגר"א לא היה ישן שינת קבע אלא רק שינת עראי.

לזכרון עולם בהיכלי תורה

לעילוי נשמת האשה החשובה

מרת **פיגא הינדא ע"ה לוי**

נלב"ע ביום ל' אב תש"ן

ת.נ.צ.ב.ח

הוציא ע"י בני המשפחה

לזכרון עולם בהיכלי תורה

18 גמרות לשיעורי התורה

נתנדבו לזכר נשמת

הרב **משה אברהמסון זצ"ל**

נלב"ע ביום א' אלול תנש"א

ת.נ.צ.ב.ה.

<<המשך מדף ע"ה>> (ליום שני כ"ז אב)

אך בעל הנודע ביהודה (שם סי' לח) דחה דבריו של ר' וואלף הנ"ל, וכתב שהמן היה יורד במדבר עומר לגולגולת לכל אחד ואחד, ואף התינוקות שאינם יכולים כמעט לאכול היה יורד עבורם עומר לגולגולת, ולא היה זה דווקא כשיעור אכילתו של כל אחד. והרי היו מבררים על ידי המן דינים ומשפטים וכמבואר בסוגייתנו, שאם היה אחד אומר עבדי גנבת והלה היה טוען ששלו הוא, היו מודדים לפי כמות המן ורואים אצל מי ירד המן לעבד זה וכך היו מכריעים הדין, ואם לא היה המן משוה את מידתו לכל אחד ואחד אלא היה יורד לכל אחד כפי שיעור אכילתו הרי לא היו יכולים לברר על פיו את הדינים כיון שצריכים לברר לצורך כך כמה שיעור האכילה של כל אחד ואי אפשר לברר זאת. ומאחר וירד שיעור עומר לכל נפש, גם למי שאכל פחות מזה, אין להוכיח מכאן ששיעור אכילתה של אשה הוא כשיעור אכילתו של האיש, ודברי הראשונים חיים וקיימים ואיזו לדחות דבריהם (וראה שם עוד).

מבצע למנויי
עלון
"היכלי
תורה"

עושים
10 מנויים חדשים לעלון
וזוכים
בש"ס
"ובלכתך בדרך"

ההגרה הבאה
תיערך אי"ה
בר"ח אלול

את הכתובות יש
לשלוח לתיבת דוא"ל:
tora10@014.net.il

איך מצרפים מנויים?

כל שעליכם לעשות הוא לשלוח 10 כתובות דוא"ל, ואנו נשלח אליהם את העלון.

"להגדיל תורה ולהאדיר"

ככל שתשלחו יותר כתובות - תכנסו להגולה פעמים רבות יותר ובכך תגדילו את סיכוייכם לזכות!!!

עשה עכשיו מנוי **מתיבתא** במחיר מיוחד

חייג לפוקד המנויים: **1800-22-55-66**

בסוכה לומדים עם מתיבתא

יחודי היום יום המישי ל' אב תשס"ו 24 באוגוסט 2006

- דף היומי בבלי: יומא ע"ח רמב"ם יומי: תריג י"ב
- דף היומי ירושי: מעשר שני כ"ה מ"ב הנעמד הימי: חלק ו דף מט.
- משנה יומית: יבמות ד"ג-הא חפץ חיים: רכילות א, ד-ה

הגמרא שהכל סוכין ביופיה

עם תחילת לימוד מסכת סוכה,

א. מצטרפים לאלפי המנויים על סדרת כרכי מתיבתא

ש"ס "עוז והדר" עם ההגהות והציורים
וההוספות החדשות, בתוספת:

ביאורי הגמרא בעריכת צוות ענק של ת"ח - ביאורי רש"י
ביאורי התוספות - ילקוט ביאורים - אליבא דהלכתא
פניני הלכה - תמצית הדף - כפתור ופרח

ועם 'ההוד וההדר' - מאות תמונות בצבע מלא
להמחשה, כולל תמונות אמיתיות של ארבעה מינים

ומקבלים במתנה

כרך מיוחד של "משנה ברורה המבואר"
על הלכות ארבעה מינים, בליווי מאות תמונות
אמיתיות בצבע מלא להמחשה, בפורמט 'פנינים'

ב. מצטרפים לאלפי המנויים על חוברות מתיבתא

1. המהדורה המורחבת "ובלכתך בדרך",
הכוללת גם 'ילקוט ביאורים' (2 חוברות בחודש)
2. המהדורה הקצרה "דרכי נועם", הכוללת:
ביאורי הגמרא, אליבא דהלכתא,
פניני הלכה ותמצית הדף (חוברת אחת בחודש).

ומקבלים במתנה

את הספר 'ההוד וההדר'
- מאות תמונות בצבע מלא להמחשה

תורה מפוארה בכלי מפואר

מוקד מנויים: 1800-22-55-66

הפצה לחנויות: המסורה: 02-5370588

